

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard):

Hr. Poul Dam var inde på, at perspektivplanlægningen ikke var en spådom om, hvordan Danmark ville se ud ikke i 1984, men i 1985, og hvis den var det, ville det vise sig at være en forkert spådom.

Andre har været inde på, at perspektivredøgørelsen ikke er et program, der siger: sådan og sådan ønsker vi at det skal være her i landet i 1985.

Begge dele er rigtige. Perspektivredøgørelsen er en analyse af udviklingstendenser, en analyse, der har til formål at blotlægge udviklingstendenser, stille problemer op, give vurderingsgrundlag for de beslutninger, der politisk og administrativt skal træffes i de nærmeste år.

Der kunne over perspektivredøgørelsen stå den sentens, der står et sted ude i Vandrehallen: Vælg og vrage, mens det er dag. Nu bruger perspektivredøgørelsen ikke så kernefulde udtryk, den taler om at prioritere, men det betyder det samme, det betyder, at hvis man vil vælge noget, må man vrage eller dog i det mindste give afkald på noget andet. Det fremgår også af perspektivredøgørelsen, at det at gøre dette på et fornuftbetonet grundlag kræver en ganske indgående analyse.

Der kunne i forordet til perspektivredøgørelsen stå lidt om, at hvis man er ude at gå og gerne vil vide lidt om, i hvilken retning man går, så nytter det ikke, at man kigger lodret ned i jorden, for så kommer man til at gå på en fuldstændig tilfældig måde, man må somme tider kaste et blik ud i horisonten og tage bestik, og det kan godt være, at når man så kommer frem, ser der lidt anderledes ud, end man egentlig troede; ikke desto mindre har man i så fald båret sig forstandigt ad som vandringsmand.

Jeg kan ikke komme ind på alle de mange forskelligartede spørgsmål, der har været rejst og er blevet gjort til genstand for drøftelse her i dag. Men jeg skal fremdrage nogle af de ting, som jeg anser for mest centrale, og gøre dem til genstand for kommentarer i generel form.

Et af de spørgsmål, man har været inde på, er, om man, hvis man skal vælge og vrage, da skal vælge en offentlig sektor, der er så stor som den, perspektivredøgørelsen nævner muligheden af, hvis forskellige udviklingstendenser sætter sig igennem.

Jeg hører til dem, der ikke mener, at der kan fastsættes nogen bestemt procentsats for, hvor stor den offentlige sektor skal være, og hvor stor den private sektor skal være; det må naturligvis i høj grad også afhænge af, hvad der er i henholdsvis den offentlige sektor og den private sektor. På den anden side finder jeg det ganske klart, at en udvikling af den offentlige sektor angivet med en vækst i skattetrykket fra i øjeblikket 45 pct. til omkring i underkanten af 60 pct. er et skræmmende perspektiv. Det vil i virkeligheden ikke blot være noget, der betyder, at så og så stor en del af vore ressourcer skal bruges inden for den offentlige sektor; det er i virkeligheden et spørgsmål, der også har indflydelse på, hvor store vore ressourcer er. Et beskætningsniveau af det omfang vil øve indflydelse på arbejdsindsats og initiativ og vil gøre denne indflydelse gældende i negativ retning. Derfor må det, uanset at man ikke kan sætte et klart skel imellem, hvor stor den offentlige og den private sektor må blive, alligevel være sådan, at de skattemæssige betragtninger, der kan anlægges, også har realøkonomiske virkninger, som må få os til at vige tilbage for en sådan udvikling.

Derfor er det også værdifuldt, at det er slået fast både i perspektivredøgørelsen og af de fleste ordførere her i dag, at hvis den offentlige aktivitet udvides i samme tempo som hidtil, og hvis socialpolitikken udbygges i det hidtidige tempo og efter retningslinjer som dem, vi er vant til, herunder sådan, at sociale goder i stigende grad stilles til rådighed for alle uanset indtægt, ja, så vil det medføre en sådan kraftig og betænkelig stigning i skattetrykket.

Der kan ikke være tvivl om, at enhver offentlig udgiftsforøgelse vil kunne mærkes skattemæssigt af alle befolkningsgrupper og i hvert fald meget langt ned i indtægtsgrupperne. Også den faglærte arbejder og den ikke-faglærte arbejder med rimelig beskæftigelse vil komme til at bidrage; hver gang man udvider aktiviteten i den offentlige sektor, vil han kunne se det på sin skattebillet. Det vil være virkelighedsflugt at forestille sig noget som helst andet.

Derfor er der næppe tvivl om, at vi i de kommende år i stigende grad vil blive stillet over for krav fra samtlige befolkningsgrupper om, at vi mere bevidst end hidtil over-